

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 12. Zettortdeenâ 25tâ Merz 1837.

Preekulê, tai 15tâ Merz.

Echè gan taggad gruhti laiki! Neskaitamas waidas un nopuhtas tohp dsirdetas no slimneefcem un slimneeku kohpejeem un neskaitamas asfaras birst us mihlu peederrigu kappeem. — Tomehr ne mehris un ne ta neganta Kolerafehriga pee mums plohsahs, kâ daschâs weetas melschoht, bet tik ta patti pasihstama fahrstumu fehriga (wahzissi Nervenfeber), kas dauds zeeni rastees, fur leels lauschu pulks ar knappu siltumu un knappu pahrtischauu masâ ruhme kohpâ miht. Nifna un lippiga wiina jaw allasch, bet nu tik pahz zitteem gaddeem nifna un lippiga istaifjusees un dauds mahjâs fur eegahjusi wissus tâ usmahz, ka pa zoteem un wairak gull, un neweena ne atleek tohs zittus apkohpt. — Gruhti eet ar atspirgischanu, gandrihs wisseem jaatfehrig us ohtru reisi un dascham wehl zettortu un peektu reisi atspirguscham janonihkft. Sewischki slisti eet ar gruhtahm seewahm: tahs lehti slimmibâ pasehrig un tad it retti kahda zelahs, tas leelaks pulks aiseet lihds ar to auglinu. — Ir wezzas seewas stipri eemirruschâs. Tahm wissuwairak zittus kohpjoht ta slimmiba lippufi. Behrni gan arr dauds fehrig, bet mas mirst; tadeht ka teem ne ruh par ahtri kustetees un aufstumâ eet, no ka tee atspirdseji pawissam bailigi.

No kahdeem 1600 zilwekeem kas muhsu draudse kamehr Alwentehm par pufszettortu mehnefi 84 zilweki mirruschi schai slimmibâ ween, bes teem kas ar zittahm slimmibahm aisgahjufchi un no isgahjufcha gadda eefahkuma, fur wiina fahzahs, 118 zilwekeem gallu darrijusi. Weenas mahjâs 5 seewas, 3 behrni un 1 wihrs, pawissam 9 zilweki mirruschi, un zitti wehl fehrig. Tomehr tai fehrigai ne tohp wiss walla lauta, bet sirdigi tai tohp pretti stah-

wehts. No zeenigas pilskunga teefas un augstas dakteru teefas irr leela usraudschana, no muischas waldischanas irr leela slimmu apgadachana, un no muhsu daktera leela un neapnikkusi darboschana. — Leelas lasarettes muischâ ectaifitas, fur lihds kahdeem 50 un wehl wairak slimneefcem warr kohpt un fur wissi tohp sawesti, kas tahdâs mahjâs eesehrig, fur tee zitti wissi wesseli, lai schee no tahs fehrigas paleek pasargati.

Tâ jaw gan, jebschu daschâs mahjâs nu jaw ohtru lahgu fehrig, warram zerreht ka us preefschu labbaki ees, kad tik tas laiks wairak peelaifisees un tas angstais un scheligais debbesz Tehws farwu fwehtibu pee tahs zilweku puhleschanas peeliks. Palihdsat mums, brahli! to Wissuwarrenu peeluhgt, lai tas jel ahtri no-tiftu! — Amen. H. E. R.

Zeiz to Rungu manna dwehsele, un ne aismirsti wissu, ko Winsch tew labba darrijis.

Gruhti, gruhti laiki! tee irr tee wahrdi ko taggad dsird atbildam, kad jauta, kâ klahjahs? nopuhfdamees dasch nopuhfschahs ka ne effoht tik dauds labbibas usaugufi zeek wajaga pahrtischana, gan atkal zits fuhdsahs, ka ne effoht deewsgan malkas, kâ ne warroht sagahdatees tik dauds siltumu zeek wajaga. — Lai ne subdsamees, zittâs weetas jo gruhtaki, lai ne effam nepateizigi prett Deewu. — Pee Schohtu semmes peederr weena falla ko Slye nosaufz, tur teem eedsihwotajeem truhkft pawissam siltums tâ, ka wiimi ne warr glahbtees schinni wehtrainâ seemas laika; turflaht winneem arridsan itt nefas naw ehst, tâ kâ winneem tahds bads kâ ne muhscham tur naw dsirdetst. Semmes malka pagallam irr famaitata zaur to slistu gaisu

un winneem siltuma deht, wajaga fadedsinaht farwas masas buhdinas no semmes malka, — winni sawâ starpâ meslo (kaulinus mett) ka ehka papreeksch effoht fadedsama un ir zaur meslu nospreesch kam nu tee irr jausneimm un jamittina, kam wairs newa ehka, tahdâ wihjê winni afschirti no wisseem zitteem zilwekeem fehsh apfahrt sawu tikkai mas fo usturrejamu ugguni, bes maies un zitta pawalga, jo teem naw nefas ka tikkai kahda sawja ausu milku un kahdi kartupeli fo tee laiku laikâ bauda. — *Al mihlee!* ne apgrehfojectees juhs tapehz prett Deewu, suhdedami par grubteem un siltteem laiteem, kad jums wehl irr maies kummofinsch un siltta istabina, bet pateizat turpretti Deewam tam Wissuschebligam, kas lihds schim tehwischi irr gahdajis par jums un juhsu pederrigeem, jums dahwinadams usturru, apgehrbu, siltumu; atsihstat scho Deewa schelastibu firsnigâ pateizibâ un dsennatees, sawu firsnigu pateizibu prett Deewu zaur to parahdiht, ka juhs to meesu ne apfohpat us fahribahm, bet fargaites, kâ Jesus muhsu Rungs un Pestitais mahza, fargaites ka kahdu brihdi juhsu firdis ne kluhst apgrubhtinatas ar leeku ehfchanu un peedserfchanu un ar suhdifchanu pehz tahs usturrefchanas, un schi deena peepeschi jums usbrufs. —

Bur sy,

Meschamuischas un Snifferees mahjitais.

Gaddijums par peeminu.

Sakschu semmê irr fahdschis, fo sawz Seebach. Tur gaddijahs winneem gaddeem tahds farwads notiffums, fo laudis wehl daudreis tur peemin ar brihnofchanu; un gan pareisi. Tur irr wezza kapsehta ar ittin wezzu wezzu basnizinu; tai paschâ basnizu wairs ne turreja, bet schi wehl stahweja schapat, tikkai par peeminneschanu. Tur apfahrt auge baggata trefna sahlite, kâ jau labprahnt us kappenehm. Nahze nabbaga seewa scho kapsehtas sahli sewim plaut. Tai bij mas behrens, un arri kasa; nehme abbus lihds; sawu behrninu kahdâ kurwi eelikkusi, nolikke to us paschu altaru eeksch wezzas basni-

zas, un kasu peefehje ar wirwi pee basnizas durwim, lai tur apfahrt labbi isehdahs; un tad gahje sawu darbu strahdaht, un plahwe. Zobrihd leels negants wilks tanni widdû effoht plohsijees. Schis to kasu faohdis, isnahk no mescha, un tikko winnu eeraug, ir schaujahs tudat us schahs. Bet arri kasa, wilku eeraudsijsi, eestrehje glahbdamees eeksch wezzas basnizas. Wilks schai tudat pakkal; un ar stikki pehz winnas lezzoht, pahrleeku fahrigs lehze schai garram, un bailiga kasa tudat ahtri, kamehr wilks arkal pehz winnas apgreeschahs, isebegge no basnizas ahra, un aisrahwe ar sawu strikki arri paschas basnizas durwis it zeeti, pee ka bij peefeta. Tê nu wilks bij zeetumâ; un warr dohmaht kâ nu buhs plohsijees tur eeksch basnizas; strehje kâ traks wissapfahrt, schurp turp, tad arri pa treppehm us kohru, kassija grihdi, fahpalaja gar seenahm, fienahs lohgeem peektuht, neapnizzis mekledams kur tikkai laukâ tikt un ispruft. Bet ne kâ; bij kâ flasdâ. Nabbaga seewa to negantu trohksni dsirdejsi, un redsedama ar sawahm azzim, kâ wilks pa basnizu dausahs un plohsahs, strehje nu tschakli us mahjahm, fasaufe laudis, atradde ir sawu wihru mahjâs; tas panemm ahtri plintu ar diwi stohbreem, pareisi peelahdetu; pulks no fahdscha laudim tam lihds us wezzu basnizinu, un prohti neweens bes kahdas leetas fo patlabban dabbu, woi runga woi nuhja woi dselsu dakschis kahds. Zaur lohgu noschahwe swehru it weegli un ahtri. Zau wezzais grehzineeks walstahs sawas affinis, un wiss lauschu spehks, durwis attaisijuschi, nu speeschahs basnizâ eekschâ; bet mahte strehje tuhdat pehz sawu behrninu. Tas gulleja wehl sweiks un wefels it faldâ meegâ sawâ kurwi us altaru, ittin tâ kâ mahte winnu tur bij guldinajusi. *Al sawu preeku!* — *Mih-*lais Deews bij sawu rohku pahr scho masinu turrejis un winnu isglahbis. Rursch tizzigais tê ne peeminnehsh lihds ar mannin, Dahwida jaukus wahrduhs, 91 dseef. II weetâ: Winsch pawehlehs saweem engekeem pahr tewi, ka tee tewis pafarga, us wisseem saweem zekkeem 2c. 2c. 2c.

R. S — 3.

Wisseem fainneekem un fainnee-
zehm derriga sinna.

Dauds gaddôs sohleneem leela sprahgshana useet, un tahm fainneezehm firds fahp to redseht, ne prasdami schohs glahbt; tapehz es esnu ismeklejis tislabb to wainu, ka arridsan tahs derrigas sahles, un taggad wisseem par labbu sinnamu darru, tislabb weenu kâ ohtru leetu.

Pawaffarâ, arridsan leetus laikâ, zeltahs sprahgshana neween pee sohleneem, bit arridsan pee jitteem putneem, no fleekahm, kurras tanni laikâ, waisfoshanas labbad, pasaul daud us plawahm, atinattahm un papuwahm atroh-nâhs, wisswairak paschôs rihtôs, waffarôs, kâ arr pehz leetus laika; tahdu ehdeenu tee sohlenni ne panes; un pihleni un zahli, kurreem jo wairak tahda bariiba patihf, un kas to wairak warr panest, no tahs nosprahgst. No tahdas nelaimes lehti isglahbfi sawus putnus: ja winnus lohti agri ne dsihfi gammôs, wisswairak rassa un leetus laikâ; waffarôs it retti ta skahde zeltahs, tapehz ka tee putni tad agri pahrnahf us mahjahm.

Bet weena gruhstaka fehriga sohleneem useet feedu un lappu mehnesi, kad schee pelkôs, esarôs un zittâ uhdeni, kas ne tekk, usturrah; tur tahs dehles tad waisflohahs un winneem nahfis, tâ fakfoht, lihds smadsenehm eewelkâhs, un teem nabbadsineem gallu darra. Kad juhs nu manneet ka kahds no juhfu sohleneem ne ehd, galwu purrina, un jo deenas jo wairak gurdens paleek, galwu wairs ne warr panest, degguns arween bahlaks un azzis wahjakas paleek, tad effect drohschi ka winnam dehlu fehriga. Pee schihs nu tahs derrigas sahles irr: fahls; bet ar prahstu to jabruhke, tapehz ka putnis naw eerâddis to panest. — Zits putnis no weena fahls graudina sprahgst — tapehz sinneet: sohleneem jadohd pufs karrotinu jeb pilnu sudraba tehjkarroti ar smalki fagruhstu fahli tikkai ween pahrdeneôs un arridsan wairak ne, kâ trihsreis; to fahli neween muttê pa reisehm jaeeberr, bet arridsan jaerihwe ar pirkstu muttes eekschas wirspuffê.

Es neween no laudim dabbuju sinnaht: kâ daudreis pee nosprahguscheem sohleneem dehles

atrohn eeksch galwas, bet isgahjuschu waffaru preeksch mannahm un mannas faines azzim tas notikke: kad es sinnam sohlenam to fahli biju eedewis, pirmu reisi diwi dehles, no sirna leeluma, weens tik leels kâ lehzes graudinsch, un peezi no kneepaddatas galwinas leeluma isnahze; ohtru zauru deenu putninam wehleju no fahls rihshanas atpuhstees; bet treschâ deenâ tapat kâ pirmâ deenâ fahli eebehru un eerihweju, mannidams ka ta galwa wehl ne bija skaidra, un taisni tâ arr bija. Ta fahls wehl bewinas deh-lites isdsinne, tâ kâ pawissam septinapazmit dehles tam putninam no nahsim isnahze. Tas sohlens pehz tam, kahdas deenas ar usmirkteem sirneem barrohts, atkal spirgts palikke un wissu zauru ruddeni ar wissu pulku gluschi weffels rug-gajus apmekleja.

Zschutschesmuischâ tai 1837tâ gaddâ farak-sihts no
P. L. Worms.

Teefas fluddinashanas.

Sinna no Wentespils aprinka teefas ruskeem. Tanni fastrihdeschanâ ta Spahres muischas basnij-
krohgera Johann Gärtner,

to Slehtas muischas melderi Johann Lihbe.
Kas notizzis, 25tâ Webruar 1837.

Dij leezineeki: Meerakungs von Wolski.
Uffseers von Henking.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis 1c. 1c. 1c., Wentespils aprinka teefa sinnamu darra scho
spreedumu:

Kad suhdsetais pagehrejis lai pehz ta spreeduma schinni leetâ notiktu un apfuhdschts zittus eemeflus ne warreja uskert, kâ ween: schis schinni leetâ grihboht papreekschu apdohmatees, kurri wahrbi par ne-neeku turrami, tad apfuhdseta leetahm, ja schihs to warretu, buhs suhdsetaja prassishanas atlihdsinaht. Talabbad schihs uhrupê pahrdohdamas. Laifu un weetu nolikke apfuhdseta mahjas weetâ us 26tu Merz deenu f. g. Scho spreedumu buhs Wahzu un Latweeschu awissês, fluddinashanu starpâ, wisseem sinnamu darriht u. t. j. pr.

(Wentespils aprinka teefa noleek sawus wahrbus.)

Jöwille no ruskeem un us sawu ammata gohdu
appalschraftsija,
D. Michelson, sekreters.

No Krohna Vilteneš pagasta teefas teef taš, kam masa behra kehwe sudduſi buhtu, kaš Vilteneš ſaimneeka Ratteneeku Brenza mahjäs peeſlihduſi, uſaizinahtš, lihđſ 12tu April ſ. g. ar taiſnahim parahdiſchanahim ka ſchi kehwe wiinnam peederr, ſcheit peeſteiktees, un ſawu kehwi prett barroſchanaš atlihdſinaſchanaſu prettim nemt, zittadi ſchi kehwe pagasta lahbei par labbu uhtrupė tiſš pahrhohta.

Vilteneš pagasta teefa, 8tā Merz 1837. 3

(L. C.) ††† Brune Vogel, peeſchdetaiš.
(Nr. 36.) Dr. Stavenhagen, pagasta teefas ſrihweriš.

No Kuldigas Krohna pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kahdaš taiſnaš parradu praſſiſchanaš buhtu pee taš mantas to nomirruſchu Krohna Spriazes muiſchaš ſaimneeku Dſelmu Zurra Leitaura un Dſirreeneeku Undſcha Grundmanna, uſaizinati, ar ſawahim praſſiſchanahim 4 neddelu ſtarpā, prohti lihđſ 2tru April ſ. g. pee ſchiš pagasta teefas peeſteiktees.

Kuldigas pagasta teefa, 5tā Merz 1837. 2

††† Schagat J. Franz, peeſchdetaiš.
(Nr. 162.) E. Schwarz, pagasta teefas ſrihweriš.

No Krohna Klobſter-Miſputteš pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kahdaš praſſiſchanaš woi mekleſchanaš

pee tašš atſtahtaš mantas ta nomirruſcha Krohna Baſſeš muiſchaš ſaimneeka Jaunarra Petera Grawwa buhtu, uſaizinati, diwu mehneſchu ſtarpā, un wiſſwehlaſ lihđſ 7tu Mei ſ. g. ſcheit peeſteiktees, jo wehlaſ neweeneš wairš ne tapš klaufihtš.

Baſſeš muiſchā, 12tā Merz 1837. 2

(L. C.) Lohu Jacobſohn, pagasta wezzakaik.
(Nr. 47.) Fr. Grening, pagasta teefas ſrihweriš.

Zittaš flubdinachanaš.

Tee ſlauzami lohpi Maſā Seffawā tiſš no Jahneem 1837 pee ſchiš pagasta teefas wairakſohlitajam uš arrenti iſdohti. Kam patiktu ſchoš lohpuš uš arrenti nemt, lai gta April ſ. g. pee Keelaš Seffawas pagasta teefas peeſteizahš kur arri wiſſas waijadſigaš ſinnaš dabbuš.

Keelā Seffawā, 20tā Merz, 1837. 2

Muiſchaš walbiſchana.

Nerretas uhdenš = ſudmallu, uš tſchetreem gan-geem, warr no Jahneem 1837 uš 3 gaddem uš arrenti dabbuht. Kam patiktu ſcho ſudmallu uš arrenti nemt, lai 22trā April ſ. g. Nerretas muiſchā atnahk, kur arri wiſſas waijadſigaš ſinnaš dabbuš.

Naudas, labbibas un prezzu tirguš uš plazzi. Nihgā tami 15tā Merz 1837.

	Sudraba nauda. Rb. Rp.		Sudraba nauda. Rb. Rp.
3 rubli 59½ kap. papihru naudas gelbeja	I —	I pohđš kannepu tappe maſſahtš ar	— 80
5 — papihru naudas	I 38	I — linnu labbakas ſurteš — —	2 10
I jaunš dahlberis	I 32	I — — ſliktakaš ſurteš — —	I 90
I puhreš rudſu tappe maſſahtš ar	I 20	I — tabaka	— 65
I — kweeſchu	I 90	I — dſeſeš	— 65
I — meeſchu	I —	I — ſweeſta	I 90
I — meeſchu = putrainnu — — —	I 50	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	6 50
I — auſu	— 70	I — wiſkſchnu muzza — —	6 75
I — kweeſchu = miltu	2 25	I — ſarkanaš ſahlš	6 50
I — bihdeletu rudſu = miltu — — —	I 60	I — rupjaš leddainas ſahlš — —	5 —
I — rupju rudſu = miltu — — —	I 10	I — rupjaš baltas ſahlš — —	4 50
I — ſirnu	I 50	I — ſmaltaš ſahlš	4 25
I — linnu = ſehklaš	2 50	50 graſchi irr warra jeb papihreš rubliš un	
I — kannepu = ſehklaš	I 50	warra nauda ſtahw ar papihreš naudu weena	
I — kimmenu	5 —	maſſā.	

W r i h w d r i e ſ e h t.

No juhrmallas-gubernementu augſtaš walbiſchanaš puſſeš: Hofraht von Braunſchweig, grahm. pahrluſſotaiš.
No. 111.